

Uhrskov: Det tredje Christiansborg er som bekendt 50 år gammelt, og det er vel ikke nogen særlig høj alder for en borg, men selv om den altså ikke er så gammel endnu, så har den alligevel ligesom fået et husspøgelse. Jeg tænker i den forbindelse på det stedse mere gustne genfærd af den i 1959 ophævede erhvervsskat, nemlig den midlertidige afløsningsordning, der lige siden fremsættelsen i december 1958 med et par års mellemrum er dukket op til revision for så at blive manet i jorden for endnu et par år.

Indenrigsministeren anmoder endnu en gang i lighed med sine forgængere igennem snart en halv snes år folketinget om atter for aller-, allersidste gang at forlænge loven om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner med yderligere to år. Denne midlertidige forlængelse af den snart 10 år gamle overgangsordning er næsten blevet et ritual, og det er næsten blevet et gribende ritual, men jeg har mine tvivl, om den slags er medvirkende til at styrke respekten for lovgivningsarbejdet i folketinget.

Bestemmelsen om skat til erhvervskommunen blev ophævet i 1959. Erhvervsskattens begrundelse i sin tid var den rimelige, at i ét bysamfund, der omfatter adskillige kommuner, er det sådan, at mange skatteyderere arbejder og tjener penge i én del af bysamfundet, nemlig i city; i erhvervskommunen, mens de har bopæl i en af omegnskommunerne, i opholdskommunen, hvor de betaler deres kommuneskat. Sådan var det dengang, man havde erhvervsskatten, og den bymæssige udvikling, der har fundet sted i de sidste 10 år, har naturligvis medført, at antallet af mennesker, der dagligt udnytter de offentlige faciliteter i to forskellige kommuner, er vokset, samtidig med at de pågældende fortsat kun betaler kommuneskat i den ene kommune.

Erhvervsskatten var for det første et middel af yderst begrænset virkning med henblik på at udligne fordelene ved at bo i skattelykommunerne, og for det andet var den særdeles vanskelig at administrere. Endelig var den kun af væsentlig økonomisk betydning i nogle få, men store byområder. Erhvervsskattens formål — at hindre urimeligt skattely og at bidrage til centralkommunens udgifter til fælles bedste — det

formål står nu stadig væk tilbage efter disse mange år uden at være blevet tilgodeset.

Dengang man i 1958-59 ophævede erhvervsskatten, skønnede man, at den var af så stor økonomisk betydning i hovedstadsområdet og i 8 andre områder, at det ville være urimeligt at fjerne erhvervsskatten uden at sætte noget andet i stedet. Man beregnede dengang betydningen af erhvervsskatten for 1957-58 i den tids kroner, lagde 10 pct. på og fikserede tilsvarende udligningstilsvaret for Frederiksberg og Gentofte kommuner til Københavns kommune. Nettoresultatet af den tids beregning var ca. 40 mill. kr. til Københavns kommune og ca. 5 mill. kr. til de øvrige 8 centralkommuner i alt fra omegnskommunerne. Som følge af inflationens virkning og skatteprovenuets almindelige stigning i løbet af de 10 år tror jeg godt man kan tillade sig at kalde denne ordning for en stedse mindre skrædder i helvede. Man ophævede erhvervsskatten, fordi den var administrativt umulig, og fordi den ikke udfyldte udligningsformålet tilfredsstillende, bl. a. fordi dens skattesammenligningsgrundlag var for snævert.

I løbet af den sidste halve snes år er byernes struktur og omfang ændret radikalt. Ikke mindst København er som by betragtet vokset ud over nye kommunegrænser, og man har i dag et helt andet bælte af udviklingskommuner med store byggemodnings- og andre udgiftkrævende problemer, problemer, der vedrører hele bysamfundet og for så vidt hele samfundet. På samme tid er det sådan, at den for længst etablerede kødrand af skattelykommuner, som vi har haft hele tiden, er blevet endnu mere attraktiv for den del af skatteyderne, der har mulighed for at slå sig ned dér. Men den lov, der nu behandles, løser ikke og har aldrig skullet løse og kunnet løse byrde- og udligningsproblemerne imellem kommunerne, og dens betydning som et plaster på såret er hastigt svindende. Jeg tror, man kan betragte den i realiteten som et symptom på den manglende hovedstadsordning.

Det fremgår af meget, at nu skulle den hovedstadsordning komme, og det gør den formentlig da også, men der er jo noget, der tyder på, at hvis det er op til indenrigsministeren — og han virker måske ikke som